

آیین نامه تغذیه دانشجویان
دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی و خدمات
بهداشتی، درمانی کشور

مقدمه :

یکی از مهمترین وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تأمین، حفظ و ارتقای معیشت و به تبع آن تغذیه دانشجویان دانشگاه‌های دانشکده‌های علوم پزشکی کشور می‌باشد که پیش شرط رسیدن به این مهیود تأمین و مدیریت منابع به عنوان اصلی‌ترین ارکان توسعه و یکی از مهمترین محورهای عملیات‌رسانی به دانشجویان است. همگن‌سازی رویه‌ها و جلوگیری از اقدامات و تصمیم‌گیری‌های آبی و سلیقه‌ای، همچنین ساماندهی دستورالعمل‌ها و ضوابط و قوانین حاکم بر غذاخوری‌های دانشجویی موجب تسهیل امور در این بخش خواهد بود. لذا هدف از تدوین این آیین‌نامه پرداختن به موارد مذکور، می‌باشد.

ماده ۱- تعاریف

اصطلاحات مورد استفاده در این آیین‌نامه در معانی مشروح زیر به کار می‌رود:

- ۱-۱- وزارت: منظور وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.
 - ۱-۲- دانشگاه/دانشکده: کلیه دانشگاه و دانشکده‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی و مراکز و مؤسسات آموزشی تحت پوشش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.
 - ۱-۳- دانشجو: شخصی است که بر اساس مقررات آموزشی دانشگاه/دانشکده جهت تحصیل در یکی از مقاطع دانشگاهی پذیرفته شده است و اشتغال به تحصیل نامبرده مورد تأیید ساختار آموزشی دانشگاه/دانشکده می‌باشد.
 - ۱-۴- دانشجوی خوابگاهی: دانشجویی است که مطلق آیین‌نامه اسکان، حائز شرایط سکونت در خوابگاه گردیده و در یکی از خوابگاه‌های دانشجویی دانشگاه/دانشکده (عموم از ملکی و غیر ملکی) ساکن می‌باشد.
 - ۱-۵- شورای تغذیه: منظور شورای مندرج در ماده ۲ همین آیین‌نامه می‌باشد.
- تبصره ۱: اعضای دانشجویی شورای تغذیه در ابتدای هر سال تحصیلی توسط دبیر شورای صنفی دانشجویان دانشگاه/دانشکده با توجه به آیین‌نامه شوراهای صنفی دانشجویان و دستیاران دانشگاه/دانشکده‌های کشور به رییس شورا معرفی می‌گردد.
- تبصره ۲: در صورت لزوم و بنا بر تشخیص مدیر دانشجویی دانشگاه/دانشکده از سایر مسئولان معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه/دانشکده یا کارشناسان صاحب‌نظر برای حضور در این شورا (بدون حق رأی) دعوت به عمل خواهد آمد.

وزیر

- ۱-۶- کارت هوشمند چند منظوره: کارتی است که پس از احراز شرایط شاقل به تحصیل بودن در دانشگاه/ دانشکده ذیربط، به صورت فردی برای هر دانشجو به منظور استفاده از خدمات مختلف دانشجویی (شناسایی دانشجو، تغذیه، خوابگاه و...) صادر می‌گردد.
- ۱-۷- قبض فراموشی: مجوز استفاده از غذای غذاخوری دانشجویی دانشگاه/ دانشکده برای دانشجویانی که نسبت به رزرو غذا قبلاً اقدام نموده ولی کارت هوشمند چند منظوره یا قبض به همراه ندارند صادر می‌گردد.
- ۱-۸- قبض روز فروش: مجوز استفاده از غذای غذاخوری دانشجویی دانشگاه/ دانشکده برای دانشجویانی که غذا را قبلاً رزرو ننموده‌اند صادر می‌گردد.
- ۱-۹- اداره تغذیه دانشجویی: ادارای در معاونت دانشجویی و فرهنگی (مدریت دانشجویی که مسئولیت رسیدگی- پیگیری و اجرای امور مربوط به تغذیه دانشجویان بر مبنای شاخص‌ها و استانداردهای رفاهی تعیین شده توسط معاونت فرهنگی و دانشجویی وزارت را، به عهده دارد.
- تیمه: دانشگاه/ دانشکده‌هایی که در ساختار تشکیلاتی خود اداره تغذیه ندارند مسئولیت رسیدگی- پیگیری و اجرای امور مربوط به تغذیه دانشجویان آن به عهده مدیریت امور دانشجویی می‌باشد.
- ۱-۱۰- شورای انضباطی دانشجویان: شورایی است متشکل بر یکی از شوراهای بدوی، تجدید نظر یا مرکزی دانشجویان که با ترکیب و شویط مندرج در شیوه‌نامه اجرایی آیین نامه انضباطی دانشجویان، وارد رسیدگی بر تصمیم گیری در امور انضباطی می‌شود.
- ۱-۱۱- شورای صنفی دانشجویان و دستیاران: ساختاری متشکل از نمایندگان منتخب دانشجویان هر واحد دانشگاهی است که اعضای آن از طریق انتخابات و در چارچوب آیین نامه شورای صنفی دانشجویان و دستیاران دانشگاه/ دانشکده- های کشور، انتخاب می‌شوند.
- ۱-۱۲- قیمت قبض غذای دانشجویی: قیمت یک وعده غذایی شامل: سینه‌ها، ناهار/ شام دانشجویی در کلیه دانشگاه/ دانشکده‌ها با احتساب کلیه مزایای دخیل در تهیه غذا می‌باشد که توسط معاونت فرهنگی و دانشجویی وزارت هر ساله تعیین و ابلاغ خواهد شد.

وزیر

ماده ۲- به منظور برنامه‌ریزی، اجرا و نظارت بر امور تغذیه دانشجویی، شورایی تحت عنوان "شورای تغذیه" با ترکیب اعضای ذیل تشکیل می‌گردد:

- معاون دانشجویی و فرهنگی دانشگاه/دانشکده (رئیس شورا)
- مدیر دانشجویی دانشگاه/دانشکده (دبیرشورا)
- مسئول آرایش اداره تغذیه دانشجویان یا یک نفر از کارشناسان اداره تغذیه به انتخاب و معرفی رئیس یا دبیرشورا
- یک نفر نماینده از معاونت توسعه مدیریت، منابع و برنامه‌ریزی دانشگاه/دانشکده
- دو نفر از اعضای شورای صنفی مرکزی دانشجویان (ترجیحاً یک نفر دانشجوی دختر و یک نفر دانشجوی پسر) می‌باشد.
- یک نفر کارشناس حقوقی به انتخاب و معرفی مدیر حقوقی دانشگاه/دانشکده

۲-۱- وظایف شورای تغذیه عبارتست از:

- تصویب برنامه غذایی هفتگی یا ماهانه در غذاخوری‌های دانشجویی
- برگزاری جلسات شورای تغذیه حداقل یک بار در ماه و تنظیم صورتجلسات برگزار شده در خصوص وضعیت کمی و کیفی غذاخوری‌ها/آشپزخانه‌های دانشجویی
- تصویب پیشنهادات اجرایی در زمینه بهبود وضعیت تغذیه دانشجویان
- بررسی و پیگیری شکایات، انتقادات و پیشنهادات ارائه شده توسط دانشجویان

۲-۲- وظایف اداره تغذیه دانشجویی عبارت است از:

- تهیه و تدوین شرایط اختصاصی قراردادها و مناقصه‌های مرتبط با تغذیه دانشجویی
- تهیه و پیشنهاد برنامه غذایی هفتگی یا ماهانه در غذاخوری‌های دانشجویی به شورای تغذیه
- تهیه، تدوین و ارائه آمار و اطلاعات مرتبط با امور تغذیه دانشجویان و ارزیابی نیازها
- برنامه‌ریزی و نظارت بر اتوماسیون تغذیه دانشجویی
- پیگیری امور مربوط به کارت هوشمند چند منظوره دانشجویان
- نظارت بر کلیه امور پرسنل و اماکن تحت پوشش اداره تغذیه
- بازدید و نظارت بر کیفیت، کمیت و بهداشت مراحل نگهداری، تهیه، آماده‌سازی، طبخ و توزیع غذای دانشجویان
- ارائه گزارش عملکرد اداره تغذیه به مدیران ذیربط
- اطلاع‌رسانی مناسب به دانشجویان در زمینه فرآیندها، فعالیت‌ها (از جمله نصب پوستر در فضاهای دانشجویی، سایت معاونت و ...) و فرآیندهای مرتبط با تغذیه دانشجویان (شامل اتوماسیون تغذیه، برنامه غذایی، رعایت اصول بهداشتی، عملکرد اداره تغذیه و ...)

وزیر

- انجام نظرسنجی از دانشجویان و ثبت نتایج به صورت حداقل هر فصل یک بار و تحلیل و تصمیم گیری براساس نتایج جهت بهبود وضعیت تغذیه دانشجویان

- پیگیری تهیه کارت بهداشتی برای کلیه دست اندرکاران تهیه، آماده سازی، طبخ و توزیع غذای دانشجویی.
- نظارت بر بهداشت کارکنان سالن های غذاخوری و آشپزخانه های دانشجویی
- تحلیل وضعیت تغذیه دانشجویی و شناسایی نقاط قابل بهبود
- ارائه پیشنهادات اجرایی در زمینه بهبود وضعیت تغذیه دانشجویان
- پیگیری تجهیز سالن های غذاخوری به سیستم اتوماسیون رزرو و تحویل غذای دانشجویی با نسخه به روز شده نرم افزار
- پیگیری تجهیز سایر مواد غذایی، صنعتی سازی آشپزخانه ها، سالن های غذاخوری و اتاق های توزیع غذای خوابگاه ها.
- پیگیری ایجاد و ارتقاء پایگاه اینترنتی اختصاصی در سایت دانشگاه دانشکده.

تبصره ۱: تجهیز سالن های غذاخوری و آشپزخانه ها در محل دانشکده ها، مراکز درمانی به عهده دانشکده و واحد مربوطه می باشد.

تبصره ۲: پایگاه اینترنتی (سایت) اداره تغذیه باید همواره به روز بوده و شامل اطلاعاتی در ارتباط با معرفی اداره تغذیه و کارکنان آن، اهداف، برنامه غذایی، دسترسی به سیستم اتوماسیون غذا و آموزش های تغذیه و سیستم دریافت پیشنهادات و انتقادات باشد.

تبصره ۳: تهیه نرم افزار نظرسنجی تغذیه جهت نصب در سامانه تغذیه دانشگاه/ دانشکده الزامی است.

۲-۳- شرایط لازم برای تصدی ریاست اداره تغذیه، علاوه بر شروط عمومی برای بکارگیری پرسنل دولت دارا بودن حداقل مدرک کارشناسی تغذیه/ صنایع غذایی و ترجیحا ۲ سال کار مفید در غذاخوری های دانشجویی می باشد.

۲-۴- با توجه به شاخص ها و استانداردهای تعریف شده توسط معاونت فرهنگی و دانشجویی تا ۲۰۰۰ پرس بخت غذا (میانگین روزانه) حضور یک نفر کارشناس تمام وقت تغذیه و به ازای هر ۱۵۰۰ پرس مزاد بر ۲۰۰۰ پرس بخت غذا، حضور یک نفر کارشناس تمام وقت تغذیه علاوه بر کارشناس قبلی در اداره تغذیه دانشگاه/ دانشکده به منظور نظارت بر تماسی فضاها و فرایندهای اجرایی دخیل در امر تغذیه دانشجویی و تنظیم و ارائه گزارشات دوره ای و موردی به مدیر ذیربط دانشگاه/ دانشکده الزامی است.

دوره

۲-۵- حضور حداقل یک نفر کارشناس بهداشت محیط در اداره تغذیه دانشجویی الزامی است.
۲-۶- حوزه فعالیت و ارائه خدمات اداره تغذیه دانشجویی صرفاً محل‌های تعیین شده جهت توزیع غذای دانشجویی با تولید شورای تغذیه، ابزارهای مواد غذایی، آشپزخانه‌ها و غذاخوری‌های تحت پوشش معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه دانشکده خواهد بود.

ماده ۳- کارت هوشمند چند منظوره:

۳-۱- مسئولیت حفظ و نگهداری کارت هوشمند چند منظوره به عهده دانشجو می‌باشد و در صورت مفقود شدن کارت هوشمند چند منظوره دانشجو موظف می‌باشد ظرف مدت سه روز اداری مراتب را به صورت مکتوب به اداره تغذیه اعلام نماید. این کارت قابل واگذاری به غیر نمی‌باشد.

۳-۲- چنانچه دانشجو مفقود شدن کارت هوشمند چند منظوره خود را به موقع اطلاع دهد، ضمن پرداخت هزینه صدور کارت هوشمند چند منظوره الکترونیکی، می‌تواند از غذای دانشگاه دانشکده معاف قوانین این آیین‌نامه برخوردار گردد.

۳-۳- تحویل غذا به دانشجو یا ارائه کارت هوشمند چند منظوره در ساعات مقرر و در مکانی که هنگام رزرو غذا انتخاب نموده امکان پذیر است.

۳-۴- اداره تغذیه دانشگاه دانشکده موظف است تا تحویل کارت هوشمند چند منظوره به دانشجو، پیش بینی و تمهیدات لازم را برای تغذیه دانشجویان جدیدالورود اتخاذ نماید.

ماده ۴- ارائه خدمات تغذیه:

۴-۱- هر دانشجوی خوابگاهی با رعایت ضوابط آیین‌نامه از سه وعده غذایی اصلی (صبحانه، ناهار و شام) برخوردار می‌گردد. دانشجویانی که برابر آیین‌نامه امکان و مقررات عمومی و تشکیلی خوابگاه‌های دانشجویی شرایط لازم جهت سکونت در خوابگاه‌های دانشگاه دانشکده را دارند ولی صرفاً به دلیل محدودیت فضای خوابگاهی در خوابگاه‌های ملکی، استیجاری و خودگردان ساکن هستند پس از تأیید مدیریت امور دانشجویی نیز مشمول دریافت سه وعده غذایی می‌باشند.

۴-۲- دانشگاه دانشکده می‌تواند غذای دانشجویان تحت پوشش نهادهای حمایتی (از جمله بهزیستی، کمیته امداد) را پس از بررسی و تأیید نهایی معاون دانشجویی و فرهنگی رایگان نماید.

۴-۳- ارائه غذا به دانشجویان مهمان، انتقالی، شبانه، پردیس‌های خودگردان، مزاد ظرفیت، دستیاری و تحصیلات تکمیلی تابع ضوابط دانشجویان روزانه می‌باشد.

فصل

- تبصره ۵:** صدور کارت هوشمند چند منظوره یا به هر نحو ارائه غذا به دانشجویان بورسیه سازمان‌های نهادها در صورت وجود امکانات و تصویب شورای تغذیه دانشگاه/ دانشکده با قیمت تمام شده بلامانع است.
- ۴-۲ در صورتی که دانشگاه/ دانشکده امکان تأمین و ارائه غذا به اساتید، کارکنان و خانواده دانشجویان متأهل را نداشته باشد با دریافت قیمت تمام شده بلامانع می‌باشد.
- ۴-۵ ارائه تغذیه دانشجویان، تعهدی برای ارائه تغذیه به دانشجویان در بیمارستان‌ها یا مراکز درمانی ندارد.
- ۴-۶ ارائه تغذیه باید به گونه‌ای امکان رزرو غذا را تعریف نماید که دانشجو بتواند حداقل غذای یک هفته خود را رزرو نماید.
- ۴-۷ حداقل مدت زمان لازم برای رزرو غذا ۷۲ ساعت و حداقل مدت زمان لازم برای لغو استفاده از غذای رزرو شده ۶۸ ساعت پیش از وعده غذای مورد نظر است. این زمان بسته به شرایط و تصمیم شورای تغذیه دانشجویی قابل تغییر است.
- ۴-۸ چنانچه دانشجویی غذا رزرو نموده ولی کارت هوشمند چند منظوره را فراموش کرده باشد از امتیازی تحت عنوان «قبض فراموشی» برخوردار خواهد شد و غذای خود را بدون دریافت هزینه اضافی دریافت می‌کند.
- ۴-۹ دانشجویان در صورت رزرو غذا و عدم دریافت آن، تا دو بار در هر ماه می‌توانند مجدداً از خدمات رزرو غذا استفاده نمایند و در صورت تکرار بار سوم به ازای هر وعده عدم دریافت غذا ملزم به پرداخت قیمت تمام شده غذا خواهد شد.
- ۴-۱۰ ارائه تغذیه مکلف است در زمینه تبعات ناشی از عدم دریافت غذای رزرو شده به دانشجویان اطلاع‌رسانی نماید.
- ۴-۱۱ چنانچه دانشجویی غذا رزرو ننموده باشد می‌تواند از گزینه‌ای تحت عنوان «قبض روز فروش» استفاده نماید.
- تبصره ۶:** این امکان، تنها در صورت وجود غذای مازاد و در ۱۵ دقیقه پایانی توزیع غذا در سالن‌های غذاخوری مهیا بوده و هزینه آن معادل دو برابر قیمت مصوب قبض غذا خواهد بود.
- ۴-۱۲ ارائه غذا به دانشجویان ترم تابستانی پس از ارائه گواهی تأییدیه معاونت آموزشی دانشکده مربوطه و به شرط تأمین منابع مالی بلامانع می‌باشد.
- ۴-۱۳ به غیر از ایام مناسبات دانشجویی و ایام ماه مبارک رمضان، ارائه غذا در روزهای **جمعه و تعطیلات رسمی** کشور امکان‌پذیر نمی‌باشد.
- تبصره ۷:** در صورت تعطیلی دانشگاه/ دانشکده و مراکز آموزشی در روزهای پنجشنبه سه وعده غذایی (صبحانه، ناهار و شام) صرفاً به دانشجویان خوابگاهی ارائه خواهد شد.
- ۴-۱۴ ارائه غذا در وعده‌های ناهار و شام باید حداقل ۲ منوی غذایی باشد. همچنین دانشگاه/ دانشکده‌ها می‌بایست متناسب با نیاز و تقاضای دانشجویان غذای نیم پرس پیش‌بینی و ارائه نمایند.

وزیر

ماده ۵- استاندارد های تغذیه در غذاخوری های دانشجویی دانشگاه اشدکده:

۵-۱- میزان کالری وعده های سه گانه (صبحانه، ناهار و شام) ارائه شده به دانشجویان روزانه حداقل ۲۲۰۰ و حداکثر نباید بیشتر از ۳۱۰۰ کالری باشد.

۵-۲- توزیع درشت مغذیها به شرح ذیل الزامی است:

- ۴۰-۵۵ درصد کالری از کربوهیدراتها (ترجیحا کربوهیدراتهای پیچیده)

- ۱۵-۱۰ درصد کالری از پروتئینها

- ۲۵-۳۰ درصد کالری از چربیها (ترجیحا چربیهای تک غیراشباع و چند غیراشباع)

۵-۳- اداره تغذیه دانشجویان باید توجه نمایند، در برنامه غذایی روزانه غذاخوریهای دانشجویی، ترجیحا بیش از ۱۱ واحد نان و غلات، ۶ واحد گوشت و حیوانات و ۶ واحد روغن و چربی لحاظ نگردد.

۵-۴- تأمین حداقل ۳ واحد لبنیات ۳ واحد میوهجات و ۳ واحد سبزیجات در برنامه هفتگی تغذیه دانشجویان الزامی است.

ماده ۶- رعایت کلیه ضوابط «شورای عالی سلامت و امنیت غذایی»، مقررات و مصوبات مربوط به تغذیه دانشجویان و استانداردها و شاخصهای مرتبط با امور تغذیه دانشجویی که از سوی وزارت ابلاغ گردیده است لازم الاجرا می باشد.

ماده ۷- در صورت تخلف دانشجو از مفاد این آیین نامه بویژه بند ۳-۱ برابر مقررات اقدام خواهد گردید.

ماده ۸- نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه به عهده معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه اشدکده می باشد.

این آیین نامه در ۸ ماده و ۹ تبصره تدوین گردیده است که در تاریخ ۱ / ۱ / ۱۳۹۹ به تصویب وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا است و جایگزین آیین نامه قبلی می باشد.

دکتر سعید نمکی

وزیر

